

Rok od vyhlášení amnestie

Dne 9. května uplynul rok od chvíle, kdy prezident republiky vyhlásil k desátému výročí osvobození naší vlasti z jarma okupantů velkorysou amnestii, jež také poskytl možnost k beztržnímu návratu občanů, kteří nedovoleně opustili naše území. Nejvyšší ústavní činitel byl při tom veden především humanistickými zřeteli. Bylo známo, že mnozí z řadových utečenců později, po získání tíživých zkušeností v zahraničí, trpce litovali svého činu a želeli, že neuvážene, často pod vlivem zahraniční pomlouvačné propagandy, uvěřili pozlátku falešných slibů a uprchli od svých rodin a míst, s nimiž byli spjati. Chvíle, vhodná pro takové omloustvení osob, které byly vlastně svedeny z neznalosti věci našeptaváči, zrála určitý čas. Nešlo tedy o nějaké náhlé rozhodnutí. A když přišel vhodný okamžik, když se názory uprchlíků ustálily a vytříbily, bylo možno dát jim příležitost k návratu.

Řadový uprchlíci pochopili podstatu a smysl amnestie, a tak ji také přijali — jako vítanou příležitost prokázat, že jsou připraveni odčinit svým návratem a poctivou prací pro blaho republiky po boku ostatních spoluobčanů svůj někdejší poklesek.

Je jen přirozené, že se amnestie stala od prvé chvíle předmětem prudkých útoků našich nepřátel. Oni dobře vyčítili, jaké nebezpečí jim amnestie přináší pro jejich zákeřné plány, v nichž hraje nemalou úlohu právě seskupování utečenců. Poznali to také t. zv. prominenti «exilu», to je různí zkrachovaní političtí čachraři a příživníci, kteří stavěli a staví své — beztak vratké — posice právě na tak řečené emigraci. Správně usoudili, že amnestie přináší jejich podkopnému dílu vážné nebezpečí, rozpoznali, že znamená povážlivé snížení jejich «významu» v očích jejich vydržovatelů.

A proto do kola omílali pomluvy a útoky, jimiž chtěli odradit řadové utečence od návratu domů. Nešťitili se ani hlušných forem nátlaku morálního, ba ani vyhrůžek a fyzického teroru. To vše je dobře známo.

Je třeba položit otázku: Byli by si tak počínali, kdyby byla amnestie tak bezvýznamná, za jakou se jí pokoušeli vydávat? Zjistěte nikoli. Právě proto, že pro ně byla a je tak nebezpečná, soustředili na ni všechnu svou zatvrdelou zlobu.

Jejich pomluvy mohly zajisté toho nebo onoho ještě zmýlit, tím spíše, že zdaleka ne každý uprchlík se může pod tlakem každodenní nepřátelské propagandy správně orientovat a zjistit pravdivý stav věcí. Ale nemohly nikdy způsobit to hlavní: zastít humanistický charakter amnestie.

A tak amnestii pochopili a přijali mnozí a mnozí — a tak ji také využili. Získali tak nedocenitelnou možnost, za-

řadit se znovu do řad příslušníků našich národů, kteří krok za krokem, z roku na rok, staví z naší vlasti stále krásnější, blahobytnější a spokojenější domov všech vlastenecky citlivých Čechů a Slováků.

Převážná většina navrátilců se vracela do svých bývalých povolání. Každý mohl a může naprosto svobodně rozhodnout o svém povolání. Navrátilci pracují v oborech, pro které se rozhodli, a všechna ostatní tvrzení jsou jen podlými pomlouvami. Zlolažné se na příklad tvrdí, že všichni, kdo se vrátili, byli pod vyhrůžkami nakomandováni do dolů. Něco takového může tvrdit jen někdo, kdo už naprosto ztratil představu o poměrech v naší zemi, kdo vydává přání své uvolněné nebo zrůdné fantazie za skutečnost.

Opak je pravdou. O pracovním včlenění každého jednotlivce rozhoduje především jeho svobodná vůle — a potom jeho zdravotní stav. Jsou ovšem případy, kdy navrátilci skutečně vyslovili přání jít pracovat do dolů — a přece tam nemohli jít, neboť jejich zdravotní stav lékaři nepokládali za přiměřený práci v dolech. (Která je u nás ostatně daleko bezpečnější a snazší než na příklad v dolech belgických nebo kanadských.) Pokud někteří navrátilci pracují v dolech, jsou to prostě ti, kteří v nich pracovali i dříve a kteří se cítí být haviři, a jen se tedy vrátili tam, odkud odešli.

O všech těchto otázkách jsme již v našem časopise mnohokrát psali a přinesli jsme i mnoho autentických svědectví, článků a dopisů navrátilců i rozhovorů s nimi, v nichž každý člověk dobré vůle mohl najít dosti důkazů o pravdě. Jsme ovšem daleci domněnky, že by naši nepřátelé ustali s pomlouvami.

Vždyť byli vždy živi vlastně jen z in-
trik, pomluva a lž — a už jim tak přivykl, že si v nich připadají jako kapr

ve vodě. Kolik jen mají rozmíšek sami mezi sebou, kolik vedou kampaní, v nichž po sobě navzájem házejí blátem! Jak by mohl tedy někdo očekávat, že v poměru k nám si budou počínat jinak?

Amnestie pomohla mnoha a mnoha poctivým lidem vymanit se z exilového ovzduší lži a ústrků, dopomohla jim znovu k pocitu lidství a vlastní ceny, k sebevědomí svobodného a nezotročovaného člověka. I o tom jsme poskytli dostatek důkazů ve vlastních výročních navrátilcích.

A bylo jen dovršením humánního poslání amnestie, jestliže prezident republiky po vypršení původně stanovené lhůty k návratu našel u příležitosti Nového roku cestu, jak i nadále ponechat náruč vlasti otevřenou, a umožnit všem, kdo nemohli využít z těch nebo oněch příčin a důvodů podmínek amnestie — a kdo by tak rádi a s poctivými úmysly učinili — aby mohli znovu pozdravit své rodné krovky, obejmout své drahé a vřadit se znovu do rodiny našich národů.

Neutuchající proud navrátilců, který stále zaznamenáváme, je nejlepším a nejvýmluvnějším potvrzením správnosti presidentova rozhodnutí.

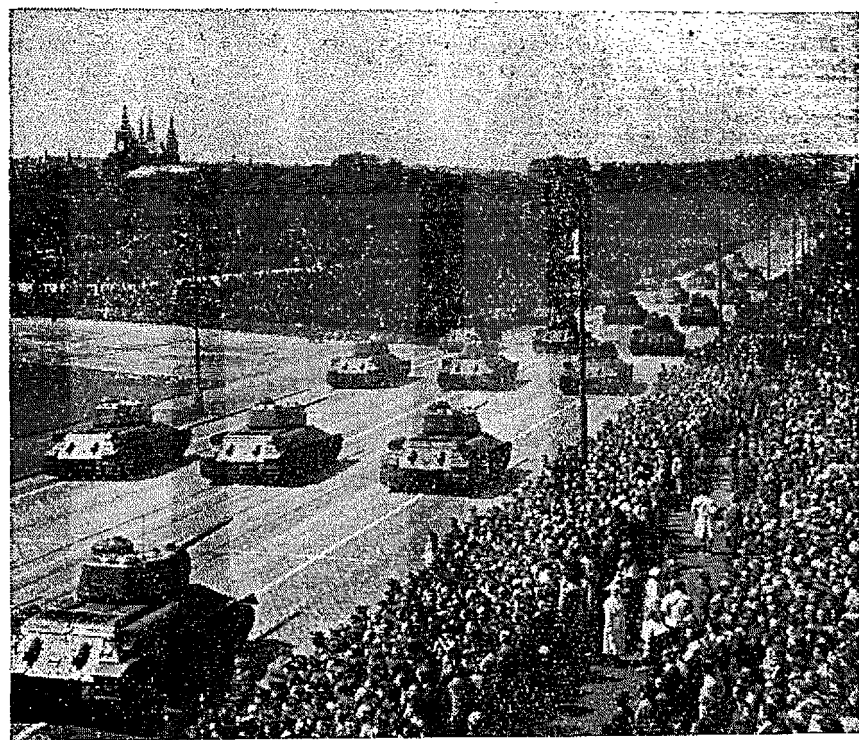
Vzpomínáme-li výročního dne vyhlášení amnestie, činíme tak právě ve znamení stále vyššího množství navracajících se osob, ve znamení síly naší vlasti a zřízení, které dovedou odpouštět a laskavě promíjet i proviněným.

V tomto smyslu je naše vlast stále připravena přijímat vracející se příslušníky našich národů. Najdou doma podmínky rovné podmínkám všech ostatních občanů. A není třeba zdůrazňovat, že tyto podmínky se liší jako den od noci od těch, jež nacházejí uprchlíci v cizině jako neznámí a nevídaní vetřelci.

Exilové prominenti dříve nebo později zplácí nad svým výdělkem. Už dnes jsou bezvýznamnou hrstkou. A přijde chvíle, kdy zmizí jako jedovatá pára. Nenávist, již v sobě žijí proti činnosti našeho Výboru a proti všem, kdo se navracají, jim ovoce nepřinese. Pravda je na naší straně.

A proto je náš Výbor připraven i nadále poskytovat všemožnou pomoc každému, kdo se rozhodne pro návrat, pro svobodný život ve svobodné vlasti.

Výbor pro zabezpečení osob, které se na základě amnestie vrátí do ČSR

Každoročně s vděčností vzpomíná pražský lid a s ním celá země svého osvobození. A jako přísaha, že už nikdy neovolojme, aby se vrátili ponuré dny nevolnictví, je každoročně uspořádána na Letenské pláni — pod siluetou Hradčan v po-adi — přehlídka oddílů našich branných sil. Bylo tak i letos...

*

...Nad Prahou se rozklenul den jako vymalovaný... Světlemodré nebe jen tu a tam věnil lehký bělavý chomáček, vlajky se vzdouvaly v mírném jarním vánku.

Zazní první povel: «Vojska, k vítání zleva k počtu zbraň» Přijíždí otevřené auto ministra národní obrany generála Lomského. Naproti mu jede velitel přehlídky generál Rytíř.

Ministr zářavě nastoupené oddíly motorisované pěchoty, parašutistů, dělostřelectva, ženistů, tankistů. Mohutné «hurá» zní mu v odzvěď. Bystrý fanfárový pochod doprovází ohňádku. A vrápě vykročí hudby jednotlivých útvarů a spojují se v ladných obrazech — a zvuků bubnů — v jedno velké těleso, které se zastaví před čelem hlavní tribuny. Zatím na tribunu vstupuje ministr národní obrany a pronáší k vojskům slavnostní projev. Vzápětí zní státní hymna doprovázená dělostřeleckými salvy a voláním «hurá».

A už velí generál Rytíř: «Vojska, k slavnostnímu pochodu, po praporech, historické zástavy přímo, ostatní vpravo v bok, vpravo hledět, pochodem v chod».

A krok za krokem se pevně pohybuje celý proud, stáčí se před tribunu, rameno na rameni, vlna za vlnou.

V čele pochodu je — v slavnostním blankytném stejnošatě, s 23 řadů a vyznamenáními na hrudi — velitel přehlídky generál Rytíř. Za ním sedm důstojníků s historickými válečnými zástavami. Svítí bílé manžety praporečnicků a taseň šavle čestné stráže.

Za nimi přicházejí oddíly frekvenciantů vojenských akademií. Blyští se zlaté náramenky budoucích velitelů i obnažené paláše. Pevně sražené řady se sunou jako pohyblivá stěna. Následují učiliště: pěchotní, dělostřelecké, letecké, technické, proti-

vzdušné obrany, dělostřeleckotechnické, spojovací a automobilní.

Střelecké divise pochodu v ochranných ocelových přilbách, v rukou nově samonabíjecí pušky naší výroby. Před tribunou přehazují zbraň na předloktí za povel «na ruku zbraň». Velký ohlas vzbuzuje vždycky tento cvik. A právě tak lidé jásají, když následují oddíly pohraniční stráže v zelených brigáděrkách a vnitřní stráže v brigáděrkách modrých. To je ostraha našich hranic i vnitřní... Také oddíl lidových milicí se samopaly pevně přitisknutými k hrudi vyvolává nadšené pozdravy diváků.

Ve chvíli, kdy poslední řad pěšáků míjí tribunu, přiletá s ostrým jekotem velitelská peruť leteckých sil. Letos se zúčastnily přehlídky jen reaktivní letadla. Stíhačky i bombardéry. Přelétají v stanovených výškách i časech, přesně na metr i na vteřinu. Naši letci se mohou měřit svou obratností, zdatností i znalostí s nejlepšími na světě.

Mezitím, co odpochodovaly pěší útvary, blíž se čelo motomechanisovaných oddílů. Na výkonných kamionech sedí jako příkovaní příslušníci motorisované pěchoty, za nimi vysádkáři v známých kožených přilbách s padáky na plecích.

Po prvé jsme na přehlídce viděli oddíl raketometů. To je ona ničivá zbraň mohutné účinnosti a palébní síly, která naháněla fašistům strach, jen se za poslední války objevila na východní frontě. «Kafuše» ji nazvali lidé. Ty dnešní jsou poněkud jiné podoby, než jak je známe z filmů, ale což od té doby nepokročila dále bojová technika?

Vidíme to i na předjíždějících oddílech těžkého dělostřelectva a oddílu protivzdušné obrany s dokonale ovladatelnými hlavními střihlých kanonů. Také ženisté jsou výborně vybaveni. Je to zřejmé i z té nepočetné ukázky jejich vybavení, kterou předvedli: silné obojživelné čluny, dělové čluny, rypadla, bagry, jeřáby, stavební stroje...

A nakonec duněly tanky, tyto pohyblivé pevnosti, ocelové obří, připravené k pohotovému skokům. Jako by pečlivě zdatnost a připravenost našich branných sil, důvěru a lásku, kterou k nim lidé chovají.

„PRAŽSKÉ JARO“ zahájilo

Ta jara přišla opravdu současně. Jak hudební, tak i to, které nám uchystala příroda. Dlouho, dlouho se nemohlo vyloupnout z kožíšku zimy a nepohody, ale konečně přišlo! Praha se rozkošatila zelení tisíců stromů, pražské zahrady dýchají omamnou vůní prvních rozkvétajících květů.

Věřu, krásná pohoda se vznesla nad «Pražským jarem» — sjezdem mistrů hudby. A je to opravdu jako velký sjezd muzikantů celého světa, neboť v celé historii našeho hudebního života není mnoho podobných příležitostí, kdy se v poměrně krátkém časovém období soustředí v jednom místě tolik hudebních událostí, jak je tomu o letošním Mezinárodním hudebním festivalu Pražské jaro.

V pátek 11. května večer přivítala Smetanova síň v pražském Obecním

domě po prvé festivalové umělce i obecního nesmrtnými tóny Smetanova My vlasti. Vlastní zahájení Pražské jaro bylo pak v sobotu 12. května Slavnostní zahajovací koncert byl věnován Mozartovým skladbám. Pořad byl vybrán ze skladeb, které byly napsány buď přímo pro Prahu, nebo v souvislosti s Mozartovými pobyty v Praze předehra k operě Figarova svátba koncertní arie Bella mia fiamma, kláři netový koncert, Pražská symfonie a ko nečně předehra k Donu Giovannimu řídil Karel Šejna.

Pražské jaro začalo — v prostorách Smetanovy síně, Domu umělců (Rudol fina) a jiných míst bude teď každé večera až do 3. června zaznívat hudba velkých mistrů v podání nejvýznamnějších soudobých umělců z četných zemí světa.

V NOVOM DOMOVE

Za hmlistého rána vychází z blednéj drevenej chatrče malá skupinka lidí. Na prvého z nich skupinka zastaví a ten nejmenší z nich, sotva desátoročné chlápě v chatrnej kabaničke a s krosničkou na detskom chrbte, pozerá presmutne na obložky rodnéj chalupky.

— Len sa, syn môj, drž dobre vo svete, — povie napokon otec.

— A nezabudni si na svojich v ďalekom svete, dieťa moje, — dodáva malý a nový prúd slz jej vyhrkne z vyplakaných očí. Potom si objímu syna a divajú sa dlho za ním. Gazda i mladý dyotárík pomaly miznú na zákrute cesty. A možno znovu začína sa tu nová tragédia.

★

Prešli roky. — V ktorýsi deň, v Dolnom Hlbokom pri Bytči, stretnete skupinku ľudí — otca, matku a syna, vyrasteného šuhaja — ktorá sa ponáhľa na stanicu. Chýba tu stará-známa postava gazdu džarkov, lebo syn neodchádza do neznámeho sveta s droťárskou krosničkou na chrbáte, ale v novom kufříku si nesie všetko potrebné pre mladého baníka. Práve odchádza do Popradu, kde bude dva roky navštevovať banické učilište štátnych pracovných záloh.

O dva týždne, keď v rodnej vieske po prvý raz sa zjaví v novej banickej uniforme, ich syn Milan začne takto rozprávať: — Na stanici v Poprade nás čakal autobus. O pár minút sme zastali. Napravo stáli rady nových hudov. Na jednej z nich vedľa zasklenej brán-

ky bola tabuľka s nápisom: Banske učilište ŠPZ. 2. Hneď pri vchode nás oslovil mladý chlapec v banickej uniforme s páskou na rukáve: to bola «služba». Zaviedol nás do kancelárie zástupcu riaditeľa. Bol v kancelárii ešte s jedným, ktorého nám predstavil ako nášho vychovávateľa. S tým sme pospolu skoro stále, aj v domove, v škole i v bani. Keď sa všetci chlapi poschádzali, rozdali nám oblečenie i obuv. Všetko zadarmo: bielizeň, topánky vychádzkové i pracovnú obuv, tepláky a novú uniformu, túto, čo mám na sebe.

— Vstávate zavčasu? — zamieša sa do reči sedemročná jazyčnica.

— Veru včasně ako ty. Keď máme školu — tá je tri razy do týždňa — buďček je o tri štvrti na sedem. Keď sa ide na pracovisko — tiež tri razy do týždňa — buďček je už o piatej. Potom je rozvčieka, umývanie so sprchami s teplou i studenou vodou, potom sú raňajky. Matke viši na ústach starostlivá otázka: — Jedla máte dosť? Nebolo by ti treba poslať zavše balík?

— Dostávame raňajky, desiatu, obed, olouvanť a večeru. Múso je dvakrát denne. Ti, čo sfarajú, dostávajú ešte výdatnejšie jedlo, slaninku, bravčovú masť. Keď je škola, býva zavše na večeru aj jedlo z múky. Raz som zjedol osem takých kneďlísk ako tvoja hlava. Marka, — obracia sa na mladšiu sestru uniformovaný člen rodiny.

— Keď si zahráme hodinku-dve basketbal v našej telocvični, veru by ste

videli, ako všetkým chutí. Naš domov má aj kompletnú hokejovú výstroj, požižiava bicykle, v zime lyže a korčule. Máme aj knižnicu s čítárňou. Hráme tam šachy a dámu.

— A čo groša, vreckové? — opáčil otec a potiahol si významne z cigarety.

— No, do mesiaca vraj tak vyše sto korún mzdy dostaneme. A to je len polovica. Druhá ide na úklad, ktorý dostaneme po vychodení školy. Zauže chodíme i do kina o šiestej. Zväčša ide spoločne celá škola. Ja vo voľnom čase chodievam do rádioamatérského krúžku. Máme aj tne krúžky, podľa toho, čo koho najviac zaujíma.

— Robota ide od ruky? pýta sa zamyslený otec.

— Robota? Autobus nás vozi do bane. Máme pri sebe majstrov, starých baníkov, čo nás zaspávajú do všetkého. My zatiaľ len pomocné práce robíme. Ale ti, čo sú už v druhom ročníku... Jeden z vlnajších absolventov si kúpil už aj novú motoriku.

Je práve deväť hodín večer, keď sa rozprávajú budúceho baníka zatiaľ končí. — Už je večierka, — pozrie na nástenné hodiny Milan.

— No, veď u nás to neplatí, — zamysľal sa otec.

Na druhý deň, v nedeľu popoludní, vypravádzajú rodičia syna v pyšnej uniforme na stanicu. V lúčení s dieťaťom niet smútku. Lebo smútok lúčenja s deťmi, ktoré odchádzajú do neznámeho sveta, navždy sa stratil z kysucských dedínok. A. J. V.

Názor leteckých společností:

Balony jsou nebezpečné

Mezinárodní sdružení pro leteckou dopravu (IATA), v němž je zastoupeno 74 nej-
ších leteckých společností z celého světa a jehož prezidentem je J. Trippe,
dšeda vedoucí americké letecké společnosti PAA, poslalo 20. dubna t. r. ze
ho ústředí v Montrealu všem členským leteckým podnikům, které provozují
y v oblasti Evropy a Středozevního moře, cirkulární dopis, v němž se podává
áva o výsledcích šetření ve věci ohrožování letecké dopravy vysíláním nekon-
dovaných balonů.

Č. dopisu je připojen přehled odpo-
lí členských leteckých společností
oběžník z 15. února tohoto roku,
ž je IATA požádala, aby jí oznámily
robnosti o svých zkušenostech
yskytem balonů a s jejich zasaho-
ím do normálního chodu letecké
ravy. Z přehledu vyplývá, že řada
eckých podniků, mezi nimi letecké
lečnosti ze západních zemí, pova-
e vysílání volných balonů za nebez-
í pro leteckou dopravu a podporuje
řadavek, aby tato činnost byla zasta-
ia.

Společnost «British European Air-
ys» sděluje, že dostala od kapitána
A. Trickleba dne 1. února tohoto
u tuto zprávu o vyskytu balonů
20. ledna tohoto roku: «Praha vy-
a letovou instrukci, varující před
bezpečím — před balony vysílanými
západu do východní Evropy. Za le-
mezi Tullnem a Lincem jsme se set-
i s asi tuctem těchto balonů ve výš-
i 18.000 a 20.000 stopami. Balony
šly ve skupině a ve středu letové
ty. Balony není zdálky dobře vidět,
č jsou malé, nerad bych, aby se mi
terý z nich dostal na vrtuli.»

«British European Airways» k tomu
aly, že «informovaly o této věci
tské ministerstvo dopravy a civilní-
letectví a žádaly, aby tato činnost
pokud je to, vůbec možné — byla
tavena. Kdyby to však nebylo mož-
nělo by být takové vysílání balonů
ně notifikováno jako ohrožení letec-
dopravy, a to vždy přiměřenou dobu
dem.»

holandská letecká společnost KLM
dla dvě zprávy od svých pilotů.
á je od kapitána Drapera a týká se
o letu z Amsterdamu do Prahy dne
ledna tohoto roku: «Setkali jsme
mezi Chebem a Hořovicemi s malým
m balonem; letěl ve výšce 9000 stop
dá se, že byl jen zcela naplněn ply-
n. Mohl to být jeden z propagačních
onů vyslaných ze západní Evropy
a v tom případě jsem toho názoru,
tyto balony jsou nebezpečím pro
eckou dopravu.»

Podle druhé zprávy hlásil dne 23.
na tohoto roku kapitán letadla KLM
arling pozemní letecké službě v At-
ách: «Letí balon místo: 36°10' se-
ní šířky, 29°50' východní délky; vý-
22.000 stop; čas 13,05 hodin.» «Po-
ratu do Schipholu» — pokračuje
áva KLM — «kapitán Gearling ohlá-
že to byl balon velikých rozměrů.»

švýcarská společnost «Swissair» upo-
nila na zprávu kapitána svého le-
la, které letělo z Vídně do Curychu
28. března 1955. Ve zprávě se pra-
«Letěl jsem podle běžného kursu
výšce 14000 stop na letové cestě me-
Tullnem a Lincem, když jsem zpoz-
al před sebou ve směru letu asi 20
30 propagačních balonů. Vítr vál od
adu k východu. Pokud jsem mohl

vidět, byly tyto balony z umělé hmoty,
bílé barvy a lesklé se. Každý z nich nesl
šedivou dřevěnou bednu velikosti asi
50X50 cm. Balony by se jednou mohly
stát vážným nebezpečím, zvláště když
se jejich let kříží s dopravou na letové
cestě; aby se tomu zabránilo, mělo by
hýt v budoucnu vždy vydáno naléhavé
varování.»

K těmto údajům členských leteckých
společností poznamenává ústředí Me-
zinárodního sdružení pro leteckou do-
pravu v průvodním dopise z 20. dubna
tohoto roku toto: «Domníváme se, že
většina aerolinií je si vědoma nynější
situace a není úmyslem našeho úřadu
vyvolávat poplach. Poněvadž však
zprávy ukazují, že nebezpečí tu roz-
hodně existuje, podáváme připojené
informace, aby každá letecká společ-
nost mohla při plánování svých letů
přihlídnout k dosavadním zkušenostem
ostatních aerolinií.»

K dopisu je dále připojena kopie
listu, jímž se dne 13. dubna tohoto ro-
ku obrátil v této věci generální ředi-
tel Mezinárodního sdružení pro letec-
kou dopravu Sir William P. Hildred
na pana C. Ljungberga, generálního se-
kretáře Mezinárodní organizace pro ci-
vilní letectví (ICAO); podle průvodního
dopisu tento list «zdůrazňuje, že je
nutné podniknout s největším urych-
lením opatření, která by odstranila to-
to nebezpečí ve vzduchu.»

V listě generálního ředitele IATO se
praví:

«Byl jsem informován, že jste dal
pokyn oblastnímu sekretariátu Mezi-
národní organizace pro civilní letectví,
aby si vyžádal názory členských států
v oblasti Evropy a Středozevního mo-
ře na vysílání volných balonů nad Ev-
ropu, a aby vám podal zprávu o všech
dosud pozorovaných a oznámených
obtížích.

Nedávny dotazník, rozeslaný v téže
souvislosti členským společnostem Me-
zinárodního sdružení pro leteckou do-
pravu, které provozují lety v oblasti
Evropy a Středozevního moře, přinesl
důkazy o tom, že letadla se v minulých
měsících setkávala s volnými balony
na uznávaných mezinárodních leteckých
cestách, zpravidla v blízkosti rakousko-
československých hranic a v různých
výškách mezi 9000 a 22.000 stopami...

Je nepochybné, že v nynější době
existuje nebezpečí ve vzduchu, které
vyvolává u našich členských aerolinií
značné obavy. Mezinárodní sdružení
pro leteckou dopravu doufá, že Mezi-
národní organizace pro civilní letectví
učiní opatření k tomu, aby toto nebez-
pečí bylo odstraněno...

Doufám proto, že Mezinárodní orga-
nisace pro civilní letectví vyšetří tuto
věc s největším urychlením, aby bylo
možno obnovit lety civilních leteckých
společností bez překážek nebo nebez-
pečí srážky.»

Salali jsme několikrát v Hlasu domo-
o neštěstích, která způsobily letá-
vé balony, vypouštěné nad naše úze-
ze západoněmeckých základů. Ty-
nešťastné příhody, při nichž byla
lsojena pokojným obyvatelům naší
ně vážná zranění (jako popálení a
i.), i hmotné škody na majetku (po-
ření domků a pod.), vyvrcholily tra-
kou srážkou dopravního letadla Čs.
rolinií s letákovým balonem u Levo-
při níž se letadlo zřítilo a v jeho
skách zahynulo 22 osob a další
cestující byli vážně zraněni.

Bohužel, otrlí strážej balonových pro-
kací a jejich ochránci, patřící do řad
přátel pokojného soužití mezi národy,
i pro všechny tyto výstražné příklady
neomalená slova zlehčování a často
rubého výsměchu. Jak známo, posluš-
příkazník svých atlantických vydrž-
telů Ferdinand Peroutka dal takom
řečem korunu, když cynicky pro-
isil: «Jestliže je při srážce našeho
j. «svobodoevropského» — pozn.
d.) malého balonu s letadlem neja-
nebezpečí — tedy pro náš balon.»
aže vypouštěné balony nejsou žádné
utové hračky, nýbrž balony často
ačných rozměrů, a navíc jsou plně-

Turistické jaro

Jen trochu vysvitne slunce, tisíce
občanů i mládeže dostanou chuť strávit
jarní pohodu někde v přírodě, poznávat
nové kraje. Koncem každého týdne roz-
jíždějí se po silnicích do všech končin
republiky stovky autobusů ze závodů
a podniků. Občané navštěvují hrady a
zámky i památná místa.

Začíná i vlastní činnost turistů. Stov-
ky značkářů s barvami a štětci prochá-
zejí nejkrásnějšími místy naší vlasti a
obnovují na dvacet tisíc kilometrů zna-
čených turistických cest. Mládež se
horlivě připravuje na letní stanování.

Letos se naši turisté nezastaví ani na
hranicích vlasti. Volně poputují i do
polské části Vysokých Tater, Liptov-
ských holí a Pienin. Uskuteční se vý-
měna mladých turistů mezi naší re-
publikou a Německou demokratickou re-
publikou, Polskem a Maďarskem. Starší
turisté, milovníci pěších, vodních,
cyklistických a motoristických sportů
pojedou zase do Polska.

V Praze bude »Dům módy«

Za necelý rok byla na Václavském
náměstí postavena nová sedmipatrová
budova. Bude zde další pražský obchod-
ní dům — »Dům módy«. Nyní se do-
končují vnitřní stavební a montážní
práce a již v červnu se tu má začít
prodej.

Bude se zde prodávat výhradně vý-
běrové zboží: jakostní látky, konfekce,
prádlo, obuv, bižuterie a podobně. V bu-
dově budou mít sídlo i dva prvotřídní
salony — panský a dámský — kde se
bude šít na míru.

»Dům módy« bude mít nejmodernější
zařízení, aby v něm byl rychlý a úsporný
provoz, plynulá obsluha zákazníků a
příjemné prostředí pro kupující i pro
zaměstnance. Jen prodavačů bude
v obchodním domě sto padesát. V budově
se instaluje zařízení na výměnu výklad-
ních skříní — zvláštní propadla, jimiž
se spustí celé podlaží do podzemí. Celá
výměna výkladních skříní potrvá jen
15—20 minut.

Dům má také moderní zařízení na
vykládání zboží. Auta budou moci za-
jíždět na zvláštní točnu, což umožní
rychlou vykládku. Počítá se, že denně
tak bude možno vyložit a naložit až
60 nákladních aut. Těž tří nové rychlo-
výťahy pro nářezníky, s novým sys-
témem brzdění, se již montují do za-
řízení »Domu módy«.

Nové letadlo Z 236 T

Československá sportovní a cvičná le-
tadla zná mnoho pilotů v nejrůznějších
zemích světa. Některá z nich vyrábějí děl-
níci a technici leteckého závodu Mora-
van v Otrokovicích. Nyní ze závodního
letiště startovalo po prvé letadlo nové
konstrukce Z 236 T, typ nového školního
letounu. Má silný šestiválcový motor
o 160 koních, o 45 km vyšší rychlost
než jeho předchůdce — známý letoun
»Trenér«. «Svými letovými vlastnostmi
— tvrdí zkušený pilot Brabec — tento
letoun předčí zahraniční výrobky, je
spolehlivější a bezpečnější, lehko se
ovládá.» Nyní konstruktéři leteckého
závodu vybavují letadlo zatahovatel-
ným podvozkem a radiovým vybave-
ním.

noznačnou řečí: Letákové balony jsou
vážným nebezpečím pro leteckou do-
pravu! Je přiznání, že prezident sdruže-
ní IATA — pan J. Trippe — je sám
Američan. Objektivní pravda si tedy
svou povahou vynutila, že ji není mož-
né zastít.

Pravda, někteří z letců zmíněných
společností mluví o varování před pří-
tomností balonů. Takový názor ovšem
nemůže obstát, i když je vysloven
v dobrém úmyslu — neboť přelety ba-
lonů jsou naprosto nekontrolovatelné,
balony se pohybují v nejrůznějších vý-
škách a dobách a jsou nejrůznějších
rozměrů i zátěže. Nad to se zhusta za-
toulají daleko od místa určení. Svědčí
o tom i příklad, kdy jeden z uvede-
ných leteckých kapitánů se setkal s ba-
lonovým nebezpečím u ostrova Rhodos.
Kdo by chtěl v takovém případě nějak
— a včas — varovat?

Nejde však vůbec o otázku varování.
Jde o to, že balonové provokace je nů-
no rázně razit, ať je jejich pořadate-
lem kdokoli. Jde o klid letecké dopra-
vy, o bezpečnost leteckých posádek
i cestujících v letadlech, jde o suvere-
nitu států a nedotknutelnost jejich
vzdušných prostorů. V. K.

»KMOTŘI« A OPRÁTKA

Dubnové Newyorské listy přines-
ly článek »Pomůžte-li uprchlíkovi,
pomůžte americké zahraniční poli-
tice«. Domlouvá se v něm lidem
usedlým v Americe, aby pomáhali
uprchlíkům při hledání existence
i jinak. Článek přes všechny vnější
takřka jásavý náter však velkou na-
dějností nevynívá. Naopak, málem
z každé řádky jako by vanuly tíživé
starosti.

Jde prý hlavně o to, aby uprchlíci
(a současně tedy novousedlenci) našli
tak zvané »kmotry«. Věříme, že je
v Americe i z řad starousedlíků-vy-
stěhovalců mnoho lidí, kteří chtějí
s dobrým úmyslem pomoci novým
přistěhovalcům. Ale co je to vše-
chno platné! Článek sám upozorňuje
na nesnadnou otázku, aby noví pří-
chozí nepřipravili o místa dělníky
americké. A tak se nestane nic ví-
ce, než že jeden bude ujídat chléb
druhému.

To je v takovém řádu, jako je
v Americe, zcela běžné — a toť se
ví, že příjezd každého nového jedin-
ce nemůže způsobit mnoho radosti
americkému obyvatelstvu. List sice
praví: »Ve většině států je nedosta-
tek pracovních sil v jistých oborech,
v nichž se noví přistěhovalci mohou
dobře uplatnit,« ale víme, co to jsou
ty jisté obory: dřina v lesích, na far-
mách, mytí nádobí. — A to čeká
i na lidi s vysokou kvalifikací. Zná-
me, že profesori, lékaři, inženýři,
doktoři práv a filologové se musí
často spokojit pomocnou prací vše-
líkajících čistíček a hotelových podom-
ků, mají-li vůbec uhájít holou exis-
tenci ve »vysněné zemi«.

Drtivou odpověď na všechny sliby,
jimiž zároveň Newyorské listy hýří,
dala drobná zpráva Svornosti z Cle-
velandu, otištěná dokonce ještě
o několik dní dříve, než vyšel zmí-
něný článek Newyorských listů.
Mluví se v ní o smrti 56letého kra-
jana-starousedlíka Emanuela Vele-
bila. »Jak sdělila jeho manželka po-
licii — píše Svornost — muž byl
malomyslný, protože neměl práci, a
proto se oběsil na půdě jejich do-
mova. Pocházel z Prahy a v Americe
žil 34 roků.»

Třicet čtyři let žil v Americe a
nakonec neviděl jiného východiska
ze situace než — oprátku! Jaké
mohou být asi pak naděje novoused-
líků? Nechtě si je každý rozváží
sám!

„Bohemia“ o balonářích

Na jiném místě píšeme o názo-
rech jednotlivých leteckých společ-
ností a leteckých kapitánů na le-
tákové balony. Připomínáme tam,
že bývá závažnost nebezpečí, které
balony znamenají, zlehčována jako
nějaký výmysl tak zvané komu-
nistické propagandy.

Zajímavé je, co v této souvislosti
píše mnichovská »Bohemia« — tedy
list, který nelze podezřívat z ně-
jakých sympatií k socialismu. V čís-
le 57. z 27. dubna tohoto roku stojí
černé na bílém:

»To se již vůbec nezmiňujeme
o hlášených obětech explozí balonů
RFE. Až dodnes jsme brali veškeru
rezervu k těmto hlášením, jelikož
komunistické prameny pro nás ne-
jsou prameny věrohodné. Co však
řící k tomu, když nyní byla v Ra-
kousku těžce popálena v obličeji
mladá žena při explozi zatoulaného
balonu RFE, který našla na poli?
Znamená to tedy, že přece jen

existuje možnost explozí? V tom
případě to tedy ovšem znamená,
že zdraví a životy českých lidí, tře-
ba českých vlastenců, třeba mamin-
ky či bratra některého z nás, jsou
vydány všanc pro nějaký slabomyslný
výtvor, narychlo sesmolený
v některém schwabinském nočním
lokále.»

Ano, přesně tak: pro nějaký hlu-
pácký leták, jemuž se u nás každý
vysmívá, jsou vydávány v těžké
nebezpečí životy našich lidí. Pro tu-
kové nesmyslné sesmolení zahy-
nulo u Levoče 22 osob a další 4 ce-
stující utrpěli životu nebezpečná
zranění.

Nad tím už by neměli pozvedat
protestní hlas jen lidé u nás doma.
Proti tomu by měl protestovat kaž-
dý slušný člověk. Ano, taková jsou
»svobodoevropská« kazimíři — nic
se neohlíží na oběti, jde-li o je-
jich měšce. Už jste je měli mož-
nost poznat. Zamyslete se nad je-
jich černou prací i z této stránky.

To si dal vysvědčení

Chvástavost je nešťastná vlast-
nost. Leckoho už připravila do pě-
né kaše. Ale vrchol všeho je, když
se do ní přivede někdo sám. A to
se přihodilo Ferdinandu Peroutkovi,
když dával rozhovor pro západoně-
mecké listy. Ani jsme to o něm ne-
věděli, až to prozradila jiná tako-
vá výtečnice ve chvástavosti i ji-
ných činech »důstojná« svého zmi-
něného kolegy — Helena Koželu-
hová.

Peroutka totiž v sebechvalném
výlevu vybreptal také toto: »Je už
přece jednou tak, že my Česloslo-
váci v RFE neurčujeme politiku
vysilače.« Jistě má, soudíme, teď
sám malou radost, že byl tak »in-
diskretní« k své vlastní osobě. Ale
říká se u nás: »Štů koní zpátky ne-
vtáhne, co z hloupé huby vyleti.«
Nechť se Peroutka nad správnost
tohoto mudrosloví zamýšlí sám.
Nás jeho účet nezajímá.

Nám jde o to, že tady nepokrytě
přiznal, jak je to s ním a jemu po-
dobnými na té »svobodoevropské«
lodičce. Ne tedy žádný »významný«
činitel, ale prostý vykonavatel roz-
kazů — to je tento »svobodomysl-
ný« publicista.

Koželuhová připomíná:
»Bylo by nesprávné a zbytečné
vykládat více než řekl Peroutka.
Jeho výrok totiž dokonale stačí.
O »Svobodné Evropě« nerozhodují
svobodní Evropané a svobodní Če-
choslováci. Nikoli, musí jednat zce-
la nesvobodně a otrocky poslouchat.
Peroutka to přece musí vědět,
vždyť je šéfem čs. oddělení, a tudíž
nejpovolanější svědek o nesvobodě
prý svobodných Čechoslováků
v RFE.»

Povolaný svědek — to ano. Sou-
hlasíme. Ale jakýpak je to šéf,
když může dělat jen to, co mu jiní
naporoučí? Takový šéf nevypadá
o nic lépe a samostatněji než lokaj,
V. K.

NAŠE SLOVO K BALONŮM

Pre zdravie detí

Sedel som v čakárni II. detskej kliniky v Bratislave. Naproti mne sedela mladá žena. Nervozne sa obzrela za každým, keď sa otvorili dvere a sestra vyvolala ďalšie meno. Vstala a potichučky sa začala prechádzať. Nevedela však čo robiť s rukami. Hneď si ich trela vreckovkou, hneď zasunula do vrecák, alebo niečo hľadala v kabelke. Kútiky úst sa čochvíľa zachveli. Zasa sa otvorili dvere. Sestra vľúdny hlasom vyvolala: »Paní Krombolcová...« Žena sa rýchlo pritočila k sestre: — »Povedzte mi, prosím vás, je nádej?«

Vzápätí sa otvorili dvere. Vyšla docentka dr. Michalíková. Dala sa do reči s matkou Petrika Krombolca. Ubezpečila ju, že urobí všetko, aby jej syn bol opäť zdravý. Matka odišla s iskrou veľkej nádeje.

Vyšiel som na dvor. Nasýtil som mi nebyvalý pohľad. Očakával som prostredie nemocničných dvorov, na ktoré som bol zvyklý. Očakával som stiesnené, šedivé ticho, v ktorom sa človek ľaká svojich vlastných krokov, svojho vlastného dychu. Ale tu život nezastal. Deti, ktoré sem prišli so svojimi mamičkami na vyšetrenie, väčšie i menšie, behali po dvore a ihrali sa. Poniekoré sa hojdali na hojdách, pripravených pre ne, aby im nebolo dlho čakať, kým ich lekár zavola.

Obďaleč v parku stojí v tomto čase tichý dojčenský pavilón. Podíval som sa do »tichého« dojčenského oddelenia. Prečo hovorím, že »tichého?« Dojčatá totiž teraz po dobrom obede spia. Všetko je tu biele — snehobiele. Detské košielky, zavinovačky, plienky, postelňa bielejší sú sterilizované. Lekári a sestry chodia v čistých bielych plášťoch, ktoré si obliekli tesne pre vstupom na toto oddelenie. Vlasy majú celkom zakryté čiapkami a čepcami, ústa a nos prikrývajú sterilnou maskou.

Časť tohto oddelenia tvorí stanica predčasne narodených detí. Sú to naozaj najmenší pacienti kliniky — vážia

pováčšine 1100 až 1200 gramov. Keďysi boli takéto deti odsúdené na smrť, lebo rodiče nevedeli, ako uchovať tento slabučký život, a kapitalistickému zdravotníctvu na nich nezáležalo. Dnes im venujú detskí lekári najväčšiu starostlivosť. Dr. Alžbeta Sacherová s primárom Dr. Veselínovom denne niekoľkokrát prejdú od inkubátora k inkubátoru a starostlivo sledujú vývoj malíčkeho človečika.

Nemenšiu starostlivosť venujú i tým deťom, ktoré už z inkubátorov vyšli, keďže sú už dost silné, aby vedeli žiť i na voľnom vzduchu. Pozorne skúmajú váhový i teplotný krivku, ktorá je najlepším ukazovateľom vývinu dieťaťa. Po niekoľkých mesiacoch vracajú mamičkám — ktoré boli sklamané a nešťastné, keď sa im narodilo také slabučké dieťa — zdravé životaschopné dojčatá, z ktorých vyrastú silné deti, a často po roku sa vyrovnajú svojim normálne narodeným rovesníkom.

Ak sa bližšie podívame na tunajších lekárov a zdravotníkov, musíme vidieť, že venujú svojej práci celý svoj um a svoju dušu. Jasne sa to prejavilo už i na tom, že matka, ktorú som stretol v čakárni II. detskej kliniky v Bratislave, odchádzala po šiestich mesiacoch so zdravým synčekom a docentka Dr. Michalíková splnila svoj sľub, ktorý jej dala, hoci ju to stálo veľa probdených nocí.

Lekári a docenti II. detskej kliniky sa neustále snažia zlepšovať svoju prácu, zvyšovať kvalifikáciu svoju i celého zdravotníckeho personálu. Preto vo svojom voľnom čase sa schádzajú na besedách, kde si objasňujú mnohé problémy súčasného detského zdravotníctva.

Takáto veľká starostlivosť záchrane detí sa venuje len tam, kde lekárom nejde o hmotné výhody, ale o ich poslanie — zachovávať nových ľudí pre život.

J. Žarnovičan

Za jediný rok v Československu

23. a pól miliónu ošetrení chrupu

Návštevníci a delegácie z mnoha zemí, ktoré prichádzajú do našej republiky, obvyčajne nesetia chválou nad zdravotní pécí o naše občany a mládež. Zdravotníci a lekári — ve mestech i na vesniciach — poskytujú zdarma obyvateľstvu všestranné prehliadky a ošetrenia. Návšteva lekáre nie je spojená se starostlivosťou, zda pacient môže lekári zaplatiť. Mimo jiné je rozsiahla péce o chrup našich občanů i mládeže. Za jediný rok provedli zubní lekáři 21 miliónů ošetření chrupu dospělých a přes dva a půl miliónu ošetření chrupu dětí.

Během jednoho roku bylo ošetřeno u dospělých občanů přes osm miliónů kazů zubů. Téměř čtyřem občanům z každých deseti obyvateľ byl vytržen zub, sedm z deseti provedeno ošetření jednoduchého kazu a více než každé-

mu desátému byl léčen kaz komplikovaný. V průměru byl každý občan ošetřen zubním lékařem více než dvakrát. Projevuje se dosud následek dřívější nedostatečné péce o chrup občanů v období asi 25 let.

Proto se zubní lékařská péce zaměřuje především na ochranu a včasné prohlídky chrupu dětí a mládeže do 18 let. Provádí se pravidelně v celém státě. Jsou do ní zahrnuty zejména děti všech škol a mateřských školek, celkem přes půl druhého miliónu dětí. Každé dítě je ošetřeno v roce alespoň jedenkrát. Tim bylo dosaženo, že v některých krajích až polovina dětí nepotřebuje při následující prohlídce ošetření, omezují se podstatně choroby chrupu a dutiny ústní v pozdějším věku mládeže.

(mir)

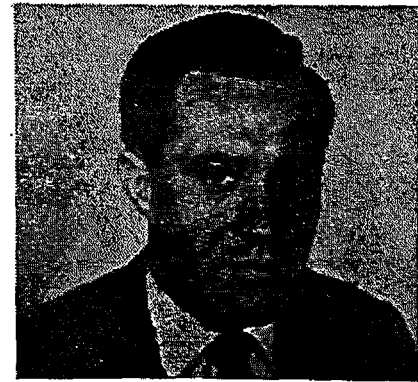
PROŽÍVAJÍ JARO V DOMOVINĚ

Psali jsme již v čísle 42 našeho časopisu o návratu paní Gondekové (rozené Vašňovské) a její dcerky z Anglie. Nyní za nimi přibyl domů také jejich manžel a otec Eduard František Gondek (narodený 1914 ve Fryštátu). Má za sebou nesnadný život. Jeho otec zahynul při železničním neštěstí, a zatím co byl v zahraničí, zemřela mu i matka. Absolvoval čtyřletou obchodní školu s maturitou, pak prodělal vojenskou službu, kde dosáhl hodnosti podporučíka. V letech 1937—1942 byl zaměstnán jako exportní úředník bývalé firmy Baťa ve Zlíně. Potom sloužil v četnictva v hodnosti poručíka. V roce 1944 byl zatčen gestapem pro spojení s partyzány. V Drážďanech jej odsoudili k smrti, ale v únoru 1945 se mu zdařilo po jednom náletu uprchnout. Dostal se pak na Moravu, kde se skrýval až do konce války.

Potom nastoupil znovu službu u našich bezpečnostních orgánů, kde se dopustil služebního přestupku a byl zatčen. Po propuštění si našel zaměstnání u firmy Batex v Bratislavě. Po nějaké době pozbyl zaměstnání a začal uvažovat o útěku za hranice. V té době žil již se svou nynější ženou a s ní také v lednu 1947 uprchl do Rakouska, kam jej vzápětí následovala i ona. Žili nejprve ve Vídni a pak — v létě 1947 — odjeli do Anglie.

Po pobytu v soustředovacím táboře poblíž Portsmouthu odešli pracovat do pensionátu jako pomocné síly — do jara 1948. Nato byli ošetřovateli v Grove Park Hospital v Londýně. Po-

z armády prepustený pre neoznámenie hrestného činu. Inej osoby. Potom vystriedal niekoľko zamestnaní a z nespokojnosti nad sebou samotným v apríli 1953 utiekol do Rakúska. Vo Viedni bol vypočúvaný americkou roz-

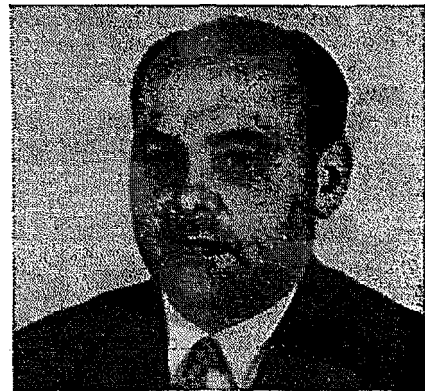
viedkou a potom poslaný do Linca do hromadnej ubytovne pre utečencov. Pokusy verbovať do spolupráce s nepriateľskou rozvedkou odmietol.

Od októbra 1953 do leta 1954 býval v tábore Wels 1002, potom v tábore Glasenbach pri Salzburgu, odkiaľ odišiel do západného Nemecka, kde vstúpil do strážnej komanie v Nachbolenbachu. V decembri 1954 z vlastného rozhodnutia opustil strážnu službu a vrátil sa do Glasenbachu, ale nepracoval. Až v apríli 1955 dostal zamestnanie v tábore Camp Truscott v Glasenbachu ako pomocná sila v nemocnici. Po odchode americkej armády z Rakúska — v októbri 1955 — ostal opäť bez práce. Žil z podpory. Až v marci 1956 dostal zamestnanie u firmy Siemens-Schuckertwerke v Salzburgu, kde ako pomocný robotník pracoval až do svojho návratu domov. Chce pracovať ako čašník alebo vyčapník, najradšej vo Vysokých Tatrách.

*

Nepriek radostnú mladost mal syn pomocného robotníka Vojtech Takáč (narodený v novembri 1915 v Sládkovičove, okres Galanta), ktorý sám pracoval ako pomocný robotník v Sládkovičove. Po odtrhnutí niektorých častí Slovenska v roku 1938 maďarským štátom bol povolaný do maďarskej armády v roku 1942, kde slúžil až do roku 1944, keď pre nemoc bol prepustený. Po oslobodení opäť pracoval ako pomocný robotník na rôznych miestach. V októbri 1950 bez povolenia opustil územie republiky — am sám už nevie, prečo vlastne. Býval v lágri Valka až do decembra 1951. V tom istom mesiaci sa priblížil do t. zv. poľskej pracovnej komanie a odišiel do Bruck-Mühlbachu. V auguste 1952 požiadal o prepustenie a vrátil sa do Valky, kde potom býval až do druhej polovice apríla 1956.

O návrat sa uchádzal u našej vojenskej misie v Berlíne už na jeseň minulého roku. Policajný prezidium v No-

zdějí se dostal Eduard Gondek do zaměstnání k jedné z největších anglických firem na výrobu léků jako exportní úředník. Pracoval zde až do svého návratu do vlasti. Nyní je tedy už celá rodina pohromadě. Bude moci začít nový život...

*

Jano Fankuch (narodený v decembri 1926 v Železníku, okres Giraltovce), pochádza z malorolníckej rodiny. Po oslobodení narukoval do armády, absolvoval vojenskú akadémiu a dosiahol hodnosť poručíka. V auguste 1950 bol

hlediska rychle a bezpečně určí chorobu a dohodnou léčebný postup.

Do brněnské nemocnice přicházejí malí pacienti z celého kraje a zvlášť těžké nebo vleklé případy z celé republiky.

Lékaři úporně bojují též s vrozenými nemocemi pohybových ústrojí s následky po obrně. I zde jsou obtížné operace denním běžným zjevem. Na kožním oddělení jde v podstatě o dva druhy chorob: o plísňové, exémy vzniklé infekcí nebo poraněním pokožky a o dodatečnou infekci a pak (zvlášť u kojenců) o nemoci kůže.

Zvláštní trpělivostí a obětavostí lékařů a sester je třeba na oddělení neurologickém. Tady se snaží nejruznějšími metodami odstranit v duševním vývoji dítěte důsledky zděděných nervových poruch. Ani zde těžké operace nejsou výjimkou. Přitom se zde lékaři zabývají i vědeckým výzkumem všech nervových poruch, které děti získají během svého života nesprávnou výchovou, v škodlivém prostředí a podobně.

Celá nemocnice je vybavena nejmodernějšími lékařskými přístroji a nástroji. Celé zařízení vyrobili a instalovaly ruce českých dělníků. Podle této nemocnice budou se stavět další v krajských městech republiky.

Brněnskou nemocnici nám závidí všichni dětské lékaři Evropy, nikde tak dokonalý ústav péče o zdraví dítěte

rimbeřku dalo mu pre návrat lehotu do 15. apríla t. r. Pretože však nemprostriedky na cestu a nevedel si nájspôsob, ako sa dostať domov, túto lehotu prekročil. Za dva dni po vypršaní lehoty vzali ho na 8 dní do väzby a potom vyeskortovali na naše hranice. Takonekonec poznal spôsob, ako sa dostať domov. Bude bývať u svojho brata pracovať v stavebníctve.

*

Gymnasium vystudoval Jan Páne (narodený v březnu 1922 v Poděbradech), v roce 1946 se dal zapsat na filosofickou fakultu v Praze — ale nestudoval vážně a pracoval jako úředník Pro neshody v rodině, které vedl k rozvodu manželství, odešel za hranice. Dostal se do Zwieselu, kde byl vyslýchan orgány CIC a pak předán do tábora IRO v Murnau. Prošel kursem angličtiny a pak jí sám vyučoval, až d března 1950, kdy v akci IRO odcestoval do Austrálie.

Pracoval jako pomocný dělník u Viktoriánské železnice v Melbourne v únoru 1954 přešel do továrny na výrobu předmětů z plastické hmoty V prosinci 1951 se oženil s Holanďan

kou Anni Goslingovou, s níž má dcerku Winji Frederiku. Jeho manželka je s dcerkou toho času v Holandsku. On tam byl už také, měl tam převážně obchod po bohatém příbuzném, ale nezdál se jim »vhodný«. Proto se vrátil do Austrálie, odkud nyní přijel do vlasti a čeká zde na příjezd své ženy s dcerkou. Tak se uzavřel kruh, který kdysi začal útěkem.

O čem mluví dotazník

Leží před námi dotazník, který vydal »American Fund for Czechoslovak Refugees«. Je podepsán jakýmsi generálem B. Miroslavem; mají ho vyplňovat čs. uprchlíci, žijící v Anglii, kteří žádají o případný příděl potravin z americké pomocné akce.

Jaké jsou otázky, které se tu uprchlíkům kladou? Na prvním místě mají uvést osobní data, dále údaje o svém povolání. Tato rubrika obsahuje také bod: »Při nynější případné nezaměstnanosti uvedte dobu (od kdy) a důvod.« V jiné rubrice mají uprchlíci napsat něco o svém zdravotním stavu. Jeden bod žádá, aby udali nemoci, jimiž trpěli za pobytu v uprchlických lágrech. Další příznačný bod zní: »Trpí některý člen rodiny podvýživou?«

Kdo by poslouchal »Svobodnou Evropu« a její reportáže o blahobytém životě uprchlíků, musel by soudit, že v takovém dotazníku budou kladeny otázky: Kdy jste si koupili auto? Máte už zaplacen domek? V kterých mořských lázních jste byl na dovolené? Místo nich tu čteme o podvýživě členů rodiny, o nezaměstnanosti a tedy o strádání.

Dotazník obsahuje ještě další zajímavý bod: Uprchlíci mají napsat, kdy byli ve vojenské službě, v jaké době sloužili a v kterém místě sloužili. Odpověď na tyto otázky musí zahrnovat nejen údaje o vojenské službě hlavy rodiny, ale případně i o vojenské službě rodinných příslušníků. Soudný člověk si položí otázku: K čemu potřebuje Americký fond pro čs. uprchlíky znát dislokaci čs. vojenských jednotek? Cožpak jde o přijetí do vojenské akademie? Nikoliv, jde o žádost o přidělení halíčku potravin!

Zdá se tedy, že podepsanému generálu i jeho představeným nejde ani tak o to, jak zamezit podvýživě uprchlíků, jako spíše o to, získat

CO NEVÍTE o dětské nemocnici v Brně

Jednoho dne náhodou spatřil malou Hanu, která má křivou, zakřivenou nožku, lékaře. »Od čeho to má?« — zašel si za rodiči. »Už se tak narodila« — bylo vše, co se dověděl. »Musí se léčit,« prohlásil s určitostí. »Cože, léčit? Nic z toho nekouká a my ji nedáme z rukou.« Nakonec lékař Hanu odvezl do dětské nemocnice v Brně.

Veliká, moderní budova, všude samozřejmě skvělá čistota, květiny, obráz-

ky, nejlepší možné vybavení lékařskými nástroji a pomůckami. A co hlavně — nemocnice má dvanáct odborných primariátů, na všechny druhy dětských nemocí jsou tu odborníci: pro nemoci uší, nosní a krční, pro ortopedii, chirurgii, kožní nemoci, oční, infekční, interní a neurologické, ústav má své samostatné oddělení rentgenologické a laboratorní, kardiologicko-revmatické, ambulanci zubní a dětské gynekologie a

ústav léčebného, nápravného tělocviku.

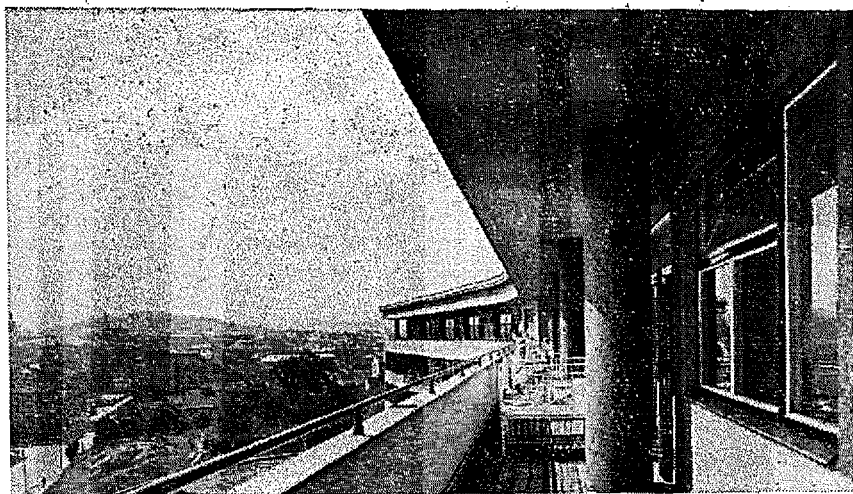
Jednoho dne vzal Hanu do náruče nějaký strejda v bílém plášti. Od lékařů se liší jenom tím, že ji neprohližel, ale všelijak ji bavil. »Strejda« Pospíšil, pro lékaře pouze sádrovník z operačního sálu, dovede skvěle zabavit děti před operací. Dítě ani neví, co se chystá, najednou uprostřed smíchu »usne«, a když se probudí, je už po operaci.

Trochu bolí ta nožička nezvykle zabalená do sněhobílé kukly, ale sestřičky povzbuzují: »Budeš chodit, Hano, pěkně, bez berlíčky, na bolest brzy zapomeneš.«

Ale ve chvíli, kdy ji dovolí, aby vstala, se v Haně znovu probudí nedůvěra. Bez berlíčky to zase nejde. A Hana smutně klapne po oddělení, každý den o nějakou minutu déle a déle. Přijde však chvíle, kdy to jde opravdu bez berlí. Haně září oči. Pak jí v oddělení vodoléčby nožku čvíchá, masírují vodními proudy, prohmatávají ruce masérek. Až jsou tu konečně rodiče a odvádějí si šťastně Hanu.

Ptáte se, co je to stálo? Ani haléř. Zdravotnická a lékařská péce přece je v naší zemi zcela bezplatná. Brněnská dětská nemocnice měla loni v péči 21.537 malých pacientů.

Přes tisíc pacientů denně přichází do brněnské nemocnice k ambulantnímu ošetření. Jsou-li nějaké pochyby nebo potíže při určité diagnózy — to zde není žádný problém: ihned se svolá společná konzultace všech potřebných od-

Náš komentář

Všetky problémy možno riešiť rokováním

V posledných dňoch stalo sa vo svetle ledačo, o čom stojí za to si pohovoríť. Všimneme si teda aspoň niektoré z týchto udalostí.

V Londýne sa skončilo po šiestich týždňoch zasadnutí podvýboru komisie OSN pre odzbrojenie, členmi ktorého sú SSSR, USA, Veľká Británia a Kanada. Bohužiaľ je treba povedať, že toto zasadanie sa skončilo bez konkrétnych výsledkov. Nedosiahli sa nijaké dohody, ktoré by ľudstvu zabezpečovali, že v krátkom čase sa z jeho pliec odstráni bremeno zbrojenia, ktoré spotrebúva mnoho finančných i materiálnych hodnôt a je preto vážnou prekážkou na ceste prostých pracujúcich ľudí k lepšiemu životu.

Avšak londýnske zasadanie podvýboru napriek tomu nebolo bez úžitku. Ešte jasnejšie než kedykoľvek predtým sa tu ukázalo, kto je skutočne pre vyriešenie problému odzbrojenia a kto tomu bráni. Západné mocnosti sa totiž opäť uchýlili k taktike, ktorú v otázke odzbrojenia už niekoľko razy použili: vo chvíľke, keď Sovietsky sväť prejaví ochotu prijať ich pôvodné návrhy, západné mocnosti od nich ustupujú a prichádzajú s nereálnymi predbežnými podmienkami.

Ako je známe, pri rokovaniach o zákaze atómových zbraní objavoval sa na Západe vždy znova a znova argument, že Západ si atómovú zbraň musí ponechať, že vďaka jej pomoci vyrovnáva prevahu Sovietskeho sväťu v množstve obvyklých zbraní a vojsk. Okrem toho predstaviteľia Západu vždy znova a znova dokazovali, že dohoda o zákaze atómových zbraní je nemožná do toho času, kým nebude vyriešený účinný spôsob kontroly nad dodržiavaním tohto zákazu.

Sovietsky sväť ovsťm vždy presadzoval úplné vyradenie nukleárnych zbraní z výzbroje štátov a ich zákaz

i naďalej považuje za dôležitú otázku pre bezpečnosť vo svete. Keď však bolo vidieť, že vyriešenie tejto otázky sa kladú do cesty prekážky, ktoré sú zatiaľ neprekonateľné, Sovietsky sväť navrhol riešenie, ktoré odpovedalo pôvodnému stanovisku západných mocností: dohodnúť sa najprv o znížení výzbroje obvyklého typu a znížení stavu ozbrojených síl. Sovietska delegácia do svojho návrhu prevzala čísla maximálnej úrovne ozbrojených síl veľmocí podľa pôvodných návrhov Západu. Prevzala i Edenov návrh, aby v Európe bolo zriadené pásmo s obmedzeným a kontrolovaným zbrojením. Navrhla, aby v tomto pásmo boli zahrnuté obidve časti Nemecka, lebo — ako je známe — práve Nemecko je tým »boľavým miestom« v Európe.

A hľa: Ti, ktorí tieto myšlienky predtým presadzovali, naraz sa postavili proti ich realizácii. V rozpore so svojím predošlým stanoviskom naraz tvrdia, že problém odzbrojenia možno riešiť iba globálne, to znamená, že otázku nukleárnych a obvyklých zbraní nemožno rozdeľovať. A okrem toho opäť vytiahli na stôl nereálnu predbežnú podmienku, že pred dohodou o odzbrojení treba riešiť otázku jednoty Nemecka, ačkoľvek toto stanovisko v poslednom čase i v prejavoch západných politikov bolo kritizované ako neudržateľné.

Takým postupom, k akému siahli na londýnskom zasadnutí, západné mocnosti ovsťm môžu hamovať riešenie otázky odzbrojenia. Avšak nemôžu zabrániť tomu, že dôsledná mierupolná politika Sovietskeho sväťu sa stretáva so stále väčšími sympatiami a podporou prostých ľudí vo všetkých krajinách a že ich nabáda k tomu, aby stupňovali tlak na svoje vlády a žiadali od nich to, čo si želá celé ľudstvo: zastaviť pretek v zbrojení.

Zahraničnopolitický komentár v po-

slednom čísle »Hlasu domova« sme venovali návšteve N. A. Bulganina a N. S. Chruščeva v Londýne a ukázali sme jej význam pre zmierňovanie medzinárodného napätia a pre spoluprácu medzi národmi. Tentoraz môžeme priniesť ďalší dôkaz o tom, aký prospech prináša veci mieru osobný styk medzi predstaviteľmi jednotlivých krajín. Je to návšteva juhoslovanského prezidenta Tita vo Francúzsku. O rokovaniach, ku ktorým pri návšteve došlo, vydali spoločne francúzsko-juhoslovanské komuniké, ktoré ukazuje zhodu názorov na závažné medzinárodné politické otázky v širokej sfére.

Znova sa tak dokazuje, že rozdielne spoločenské a hospodárske zriadenie nie je na prekážku porozumenia medzi jednotlivými štátmi za jediného predpokladu: keď na obidvoch stranách je dobrá vôľa k spolupráci a mierovému spolunažívaniu. Túto zásadu treba zvlášť vyzdvihnúť teraz, keď dochádza k návšteve francúzskeho ministerského predsedu Molleta a ministra zahraničných vecí Pineaua v Sovietskom sväťe. I od výsledkov tejto návštevy si ľudstvo sľubuje ďalšie zlepšenie medzinárodnej situácie.

Nepriatelja mieru sa snažia stavať prekážky do cesty tomuto nezadržateľnému vývinu. Márne hrozia »výchoďným nebezpečenstvom«, márne organizujú provokácie, akou bol napríklad prípad britského potápača Crabba, prevádzajúceho podmorskú špiónáž na sovietskom križníku pri návšteve Bulganina a Chruščeva v Anglicku. Veď nie je charakteristické, že myšlienka o nutnosti nahradiť ríňanie zbraní spolunažívaním a hospodárskym súťažením sa prejavila i medzi účastníkmi zasadania Rady severoatlantického paktu v Paríži?

Nech sa to komu páči či nepáči, táto myšlienka si nakoniec víťazne prerazí cestu.

R. BROŽ

ČTENÁŘI NÁM PÍŠÍ...

Rád bych se vrátil...

Od našeho čtenáře F. J. z Kanady jsme v těchto dnech obdrželi psaní, které se křížovalo s dopisem, jež mu zaslal sekretariát Výboru. V tomto dopise je F. J. upozorňován, že podle novoročního prohlášení presidenta republiky je možný beztržný návrat i nadále. Doufáme, že náš čtenář F. J. jistě uvítá tuto zprávu, neboť jak z jeho dopisu vysvitá, velmi touží po domově.

Píše nám: »Časom sa mi dostane do rúk váš milý časopis, ktorý mi pomáha zaháňať nedôveru k návratu do vlasti. Teraz je to už nie nedôvera, ale finančné nedostatky, ktoré mi v tom bránia. Zatiaľ ma kamaráti zo zahraničia, ako bol Štěpánek, Němec, Nazarenko, Treflík atd., žijú už dávno zase riadnym životom doma, ja musím prežívať »slasti telesného blahobytu a duševnej biedy« tu na západe. Moja mať je už veľmi stará, nevie ako dlho bude ešte na tomto svete — ako mi píše — ale ešte by ma nadovšetko rada videla. Dúfam, že táto veľká »sloboda«, ktorá tu existuje, nebude ma už dlho zvierať v okovách nevolie a neistoty o budúcnosť a cílivosť po domovine nebude ma viacej duševne ubíjať. Rád by som sa vrátil na jeseň, prípadne do vianoc, ak mi to bude úradne povolené a ak budem finančne možný...«

Našemu čtenáři odpovídáme to, co už mu bylo ze sekretariátu Výboru napsáno v dopise: aby se přihlásil k návratu na čs. konsulátu v Montrealu, kde se mu dostane veškeré pomoci při návratu. Přejeme mu, aby se co nejdříve shledal se svou maminkou.

Dva pozdravy z Austrálie...

První z nich je od čtenáře J. K. »Jak rád bych se k tobě vrátil, můj drahý, český domove« — píše mezi jiným. »Jak bych prosil za odpuštění, že jsem tě opustil...« Přikládá dále básně, ve kterých vyjadřuje svoji touhu a stesk po domově, a prosí nás o informaci, zda by po svém návratu mohl zde vydat knihu o svých zážitcích.

Odpovídáme mu, že samozřejmě o svých zážitcích psát může. Výbor sám knihy nevydává. Avšak po svém návratu má možnost vstoupit ve styk s některou redakcí nebo nakladatelstvím a poradit se s nimi.

Další čtenář S. G. nám napsal: »Předem přijmete mnoho srdečných pozdravů a vzpomínek na vás na všechny tam doma v dálné Evropě. Pokládám si za čest vám poděkovat za pravidelné zaslání oblíbeného časopisu »Hlas domova«. Nemohu se zatím vrátit, poněvadž tu mám dluhy a daňový nedoplatek. Koupil jsem si vůz na splátky a zařídil jsem

si osobní autodopravu. Celkem se mi daří dosti dobře, ale přesto bych s návratem neváhal ani minutu, kdyby to bylo možné.« V závěru svého dopisu »čtenář S. G. ptá na možnost zaslání knih a časopisů z Československa.

Našemu čtenáři odpovídáme, aby si se svou žádostí obrátil přímo na podniku Orbis, Praha-Vinohrady, Stalinova 46 který vyřizuje objednávkový časopis z ciziny. Pokud jde o česká jídla, domníváme se, že po vyřízení svých záležitostí by české švestkové knedlíky už mohl jíst zase doma.

... a jeden z Francie

Od čtenáře V. K. z Francie jsme obdrželi dopis, ve kterém kromě pozdravů a díky za časopis se nás ptá, zda bychom mu nesehnali někoho, kdo by si s ním vyměňoval známky. Touto záležitostí si u nás zabývá Poštovní filatelistická služba, Praha I, Na příkopě 13. Na tu nechť se přímo obrátí, a tam mu vše potřebné zprostředkují.

Čekáme netrpělivě na »Hlas domova«...

»Přijmete mnoho srdečných pozdravů a vzpomínek« — píše nám další čtenář z Austrálie. »Rád bych vám po děkovačce za časopis »Hlas domova«, který dostávám pravidelně. Velice se nám líbí a pravidelně čekáme na poštu. Pro síl bych vás o jedno, existuje nějaká možnost předplacení nějakého českého obrázkového týdeníku?«

Našemu čtenáři odpovídáme, že v Československu vychází řada týdnů níků sportovních, pro ženy, i informujících o politických a kulturních událostech. Bude-li mít o některý zájem, nechť se obrátí dopisem na podniku Orbis, Praha-Vinohrady, Stalinova 46 který vyřizuje zaslání časopisů do ciziny.

Těším se, že budu žít mezi svými

Z Brazílie jsme obdrželi dopis od čtenáře J. H. Píše: »Daleko od domova v Brazílii vám píšem, aby ste bojovali za to, aby nás stále viac malo možnost vrátiť sa domov. Štyri roky žijem v cudzine, ale nemal som ani ho dnu, že by som sa cítil šťastný. Keď som sa dozvedel, že je amnestia, behom som, dokiaľ som sa nedozvedel, kď je československý konzulát. Tam som sa hlásil k návratu domov. Už vopre sa teším, že budem zase žiť medzi ľuďmi a šťastne medzi svojimi.«

Děkujeme našemu čtenáři z Brazílie za jeho dopis. Je v pořádku, že se přihlásil k návratu na našem zastupitelském úřadě a nyní ať vyčká, až bude mít svoji záležitost vyřízenou. Doufáme, že se s ním brzy shledám v Praze.

HLEDAJÍ SE...

Paní Božena Čížková z Hradce Králové leží v nemocnici. Nepatří právě mezi nejmladší a v životě má už jen jediné přání, na které myslí dvojnásob právě teď, v době nemoci: Aby se vrátil domů její syn. O tomto přání nám napsal na její žádost její známý. Syn paní Čížkové Karel Hyřal se matce neozývá bezmála už čtyři roky. Poslední dopis, který mu v srpnu 1952 napsala na adresu G. P. O. Martin Place Sydney N. S. W. Austrálie, se vrátil zpět jako nedoručitelný. Paní Čížková se trápí starostmi, co se stalo s jejím synem a proč se neozývá, jestliže — jak pevně doufá — žije. Přece nepomněl na domov, na starou mamku, která na něho myslí dnem i nocí?

Prosíme všechny naše čtenáře, kteří cokoliv vědí o osudu Karla Hyřala, aby nám to sdělili a našim prostřednictvím tak informovali jeho matku, která netrpělivě čeká na každou sebemenší zprávičku.

Dvaasedmdesát let je už paní Anně Sacherové z Jablonce n. N. »Jsem stará, opuštěná máma...« píše nám ve svém dopise. Sedm let už uplynulo ode dne, kdy její syn Robert Sacher opustil republiku. Sedm let ho už neviděla a každý den si kladé otázku: Uvidím ho vůbec ještě někdy? Dva a půl roku už o něm nemá nejmenší zprávu. Náhle se odmlčel a matka měsíce a roky žije ve starostech, co ho potkalo.

Ve svém dopise píše, že její syn ukončil v cizině pivovarské studium a odejel do Ecuadoru, kde působil podle zpráv, které domů posílal, jako sládek v Ambatu. Matka se rovněž dozvěděla, že prý po vyhlášení amnestie se po-

ptával v Quitu na možnost návratu: tenkrát prý byl bez zaměstnání. »Bojím se,« píše paní Sacherová, »aby ně kde nezapadl a neklesl.«

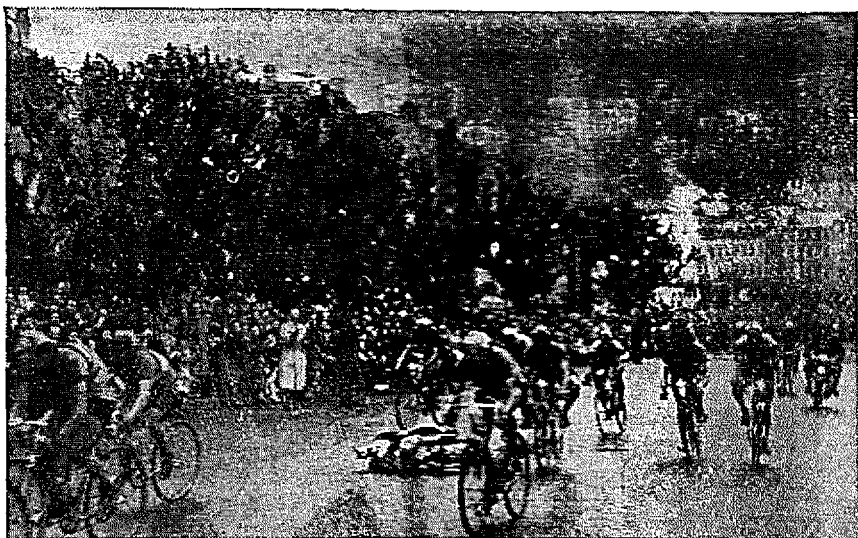
Vyrozumíváme touto cestou Robert Sacher o přání jeho matky, aby se vrátil domů. Upozorňujeme ho, že návrat je beztržný. Pomocnou ruku mu podá náš zastupitelský úřad v té zemi, kde právě žije. Současně prosíme všechny naše čtenáře, kteří o osudu Roberta Sacheru cokoliv vědí, aby nám to oznámili.

Chyba v matrice

Newyorské listy — jak jsme byli upozorněni jedním čtenářem — nedávno zaslaly: »Návratilec v kriminále. Z Toronta dojel do ČSR Jan Zahradka. Nevedlo se mu asi tak dobře, jak očekával, a proto si chtěl na černém trhu proměnit kanadské dolary, na které mu na hranicích nepřišli. Byl odsouzen na tři roky.«

V redakci se zmýlili. A hned několikrát. Především nepřišel do ČSR Jan — nýbrž Josef Zahradka. Mají tam nejspíš někde chybu v »matrice«. Ale ani ten se nepokoušel proměňovat nějaké kanadské dolary. A už vůbec nebyl odsouzen. Ani na tři roky, ba ani na tři dny — protože není zkrátka pro něj odsuzovat. Návratilec Zahradka žije řádně a spokojeně u svých rodičů v Praze i se svou ženou. A to asi newyorské listy lně. Proč by tam jinak vymýšleli takové pohádky? —uk—

Nad závěrem IX. ročníku Závodu míru

Do cíle závodu v Praze přijel jako první Klevcov (SSSR), za ním Butzen (Belgie) a Křivka (ČSR). V konečné klasifikaci zvítězil Królak (Polsko) a mužstvo SSSR. Naše mužstvo se umístilo na 5. místě.

*
»Nel jsem závod Tour de France. Třikrát závod okolo Egypta. Letos jsem měl možnost sledovat Závod míru. Srovnávám-li tyto tři velké sportovní události, vyhrál to u mne beze vší pochybnosti Závod míru. Proč? Vždyť Tour de France je přece také dobře organizován. To lze říci i o závodu kolem Egypta. Avšak Závod míru, to není jenom sportovní událost. To je upravená největší mírová manifestace milionů lidí z nejruznějších částí světa. A vedle toho se ho zúčastňují nejlepší amatérští cyklisté současné doby.«

Tato slova pronesl známý egyptský novinář Kamal Neguib po příjezdu do Československa.

Letošní ročník, který právě končí v hlavním městě Československa — Praze, předčil všechny předcházející nejen lepší organizací, větším počtem diváků, kterých se odhaduje po celé

trati z Varšavy až do Prahy na devět milionů, ale hlavně účastí nejlepších z nejlepších, kteří reprezentovali 23 zemí Evropy a dalších světadílů.

O vysoké úrovni sportovního zápolení v Závodě míru v letošním ročníku je mnoho dokladů. Jsou to nejen vysoké hodinové průměry, dosažené v jednotlivých etapách, ale i to, že mnoho vynikajících cyklistů, kteří před zahájením ve Varšavě věřili ve své síly — a mnozí z nich neskrývali své naděje na konečný úspěch — jeli poslední etapy jen jako diváci. Máme na mysli Itala Brunioho, vítěze dvou etap, Angličana Brittaina a mnoho dalších. Tak na příklad i mužstvo Anglie se z větší části rozpadlo v průběhu Závodu míru. To nejlpe dokazuje, jak dokonale musí být sportovec připraven na největší amatérský závod na světě.

Pracující ČSR, Polska a NDR každým rokem připravují účastníkům závodu nová a nová překvapení. Vítěz I. ročníku Jugoslávec A. Prosinek, který po několikaleté přestávce opět přijel na Závod míru, tentokrát jako trenér mužstva, prohlásil, že jej překvapuje denně řada věcí: ať už je to vlastní organizace závodu, upřímné přátelství jezdců, nebo obrovský počet dobrovolných pracovníků, kteří se na Závod míru podílejí. Uvedl i jednu z maličkostí: Ve druhé etapě z Varšavy do Lodže Prosinek napočítal třicet hudebních těles. A tak tomu je téměř v každé etapě.

Poslední dny svého pobytu na Závodě míru stráví zahraniční účastníci v Praze. Prohlédnou si město a navštíví i závody, aby se seznámili se životem a prací československého lidu. Již dlouho před zahájením závodu se pracující pražských i mimopražských závodů na toto setkání připravovali.

J. D.

Poslechněte si v Čs. rozhlasu

Vysílání v českém a slovenském jazyce pro krajan v zahraničí:

Středoevropský čas:	Kč/s	Vlna (m)
02.00—02.30	9.550	31 41
"	9.670	31.02
"	6.030	49.75
02.30—03.30	9.670	31 02
"	6.030	49.75
04.30—05.00	9.670	31.02
"	6.030	49.75

DOPIS Z DOMOVA

Před několika týdny jsme v našem časopise otiskli dopis navrátilce Jána Baláže, který se vrátil do republiky z Francie v lednu letošního roku a usadil se v rodné obci Horné Turovce, okres Šahy na Slovensku. Tenkrát nám psal o svých prvních dojmech. V těchto dnech jsme od něho obdrželi další dopis, v němž líčí některé podrobnosti ze svého života v Československu.

»Vrátil som sa po šiestich rokoch túlania sa svetom« — píše medzi jiným. »Do cudziny som sa dal zlákať propagandou, že sa tam budem mať lepšie, ale bol som sklamaný. Stále som myslel na domov. Keď prišla amnestia, hodne som rozmýšľal, či sa mám vrátiť domov. Báľ som sa, že ma zavrú. Dnes som doma už pomaly 4 mesiace

a robím už od februára na stavbe. Mám sa dobre. Mám dobre platenú prácu. Nie je to tak, ako hovorila západná propaganda, že vďaka nej doma nemajú prácu, nič nie je k dostaniu, všetko je na poukážky. Všetko je opačné. V ČSR máme všetko. A môže každý aj kupovať, lebo má robotu.

Ja osobne by som nenechal s nikým, kto je ešte na Západe. Teraz si zarobím, ako napríklad za marec, 1500 Kčs a za to si slušne žijem. Pritom som dostal ešte 40% na zapracovanie, t. j. 600 Kčs, tak to je dovedna 2100 Kčs.

Bratia, kamaráti, veľmi dobre ma poznáte. Teraz vám píšem pravdu. Vráťte sa domov do vlasti a nič sa vám nestane. Nebudete to banovať a budete mať život šťastnejší ako tam máte.«